NIETS ZONDER MIJN TOESTEMMING.

DE **STAD BRUSSEL** PAKT **SEKSUELE INTIMIDATIE** EN **GEWELD** AAN MET **77** MAATREGELEN

1. Inleiding en achtergrond:

Van Olympe de Gouges tot Gisèle Halimi via Isabelle Gatti de Gamond en Angela Davis hebben vrouwen altijd **gestreden voor hun rechten en vrijheden.**

Wij zijn de hedendaagse erfgenamen van deze geschiedenis van strijd voor gelijke rechten voor vrouwen en mannen. Maar het is duidelijk dat er nog een **lange weg te gaan** is. Hoewel vrouwen nu stemrecht en het recht op een bankrekening hebben, worden zij nog steeds niet evenveel betaald als mannen, doen zij nog steeds het grootste deel van het huishoudelijke werk en worden zij dagelijks **lastiggevallen** in de openbare ruimte.

Zoals Ivan Jablonka zegt:

> *« Hoe kunnen mannen ervan worden weerhouden de rechten van vrouwen te schenden? Omdat genderrechtvaardigheid een van de voorwaarden voor de democratie is, moeten wij nieuwe mannelijkheden uitvinden: egalitaire mannen die breken met het patriarchaat en die meer van respect dan van macht houden. Gewone, maar vooral rechtvaardige mannen. »*

Daarom vindt de Stad Brussel dat er **dringend** maatregelen moeten worden genomen om er eindelijk voor te zorgen dat vrouwen, net als iedereen, **veilig kunnen uitgaan en feesten.**

In februari 2022 worden we nog steeds geconfronteerd met intimidatie en de talrijke incidenten van ernstige en systematische seksuele agressie.

Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, om eraan te ontsnappen, althans in de openbare ruimte, want volgens een verslag van de ngo Plan International België van juni van dit jaar verklaarde niet minder dan **91% van de ondervraagde meisjes** en 28% van de ondervraagde jongens dat zij de laatste maanden op straat **slachtoffer zijn geweest van seksuele intimidatie.**

Dit verslag vermeldt tevens dat een op de drie meisjes reeds ongewenst is betast. Een risico op seksuele aanranding belemmert de bewegingsvrijheid van een op de twee meisjes.

> *Nog zwaarwegender is dat uit onderzoek van Amnesty International blijkt dat **20% van de vrouwen in België het slachtoffer is geworden van verkrachting** en dat **53% van deze zaken zonder gevolg wordt afgesloten…***

Dit zijn verontrustende cijfers die, voor zover dat nog nodig was, de omvang van het verschijnsel aantonen, of het nu gaat om intimidatie of om seksueel geweld.

Veel jonge (en minder jonge) mensen, en met name jonge vrouwen, hebben een voortdurend gevoel van onveiligheid wanneer zij de straat opgaan. Daarbij gaat het om nagefloten te worden tot ongewenst betast te worden. **Deze situatie is tijdens de pandemie nog verergerd**, ongetwijfeld omdat er geen "animatie" in de verlaten straten was, maar is tevens het gevolg van een verstoring van de sociale controle in de openbare ruimte. Beide factoren hebben bijgedragen tot de versterking van een klimaat van angst dat tot dusver volkomen ongekend was.

In de feiten: een golf van getuigenissen van mensen die het slachtoffer werden van seksueel geweld in enkele van de bekendste bars en uitgaansgelegenheden van de hoofdstad – met name als gevolg van het onvrijwillige gebruik van drugs, waarvan de daders een waar systeem gemaakt hebben – die (her)begon op 12 oktober 2021.

De ***#balancetonbar***-beweging is in **2018 ontstaan als reactie hierop**. Al snel stroomden er honderden andere getuigenissen van recente gebeurtenissen binnen. Deze werden doorgegeven op de Instagram-pagina.

Deze getuigenissen wekken eens te meer onze verontwaardiging op en onderstrepen de noodzaak om dit steeds terugkerende probleem, dat in alle lagen van de maatschappij wijdverbreid lijkt te zijn, aan te pakken. Vandaar de demonstraties, het **ontstaan van de *Union féministe intersectionnelle autogérée* (UFIA)** en een oproep tot het boycotten van bars en nachtclubs.

Met goede reden! Niet langer is alleen de straat potentieel gevaarlijk, ook "feest"-gelegenheden, waar we dachten relatief veilig te zijn, blijken gevaarlijk te zijn. Deze komen helaas op de lijst van te mijden plaatsen te staan.

De uitgaansgemeenschap, die door de gezondheidscrisis al zwaar op de proef is gesteld, wil krachtig en snel reageren door dit probleem en de eventuele zwakke punten aan te pakken.

Deze bereidheid van bars en clubs vertaalt zich in denkwerk over concrete preventie- en bewustmakingsmaatregelen om echte "*safer zones"* te worden waar eenieder in zijn of haar individualiteit wordt gerespecteerd en waar de fysieke en geestelijke integriteit van mensen wordt gewaarborgd.

Hoe dan ook wijst de stortvloed van **getuigenissen** in het kader van *#metoo #balancetonporc #balancetonbar* de laatste jaren en maanden, zowel in Brussel als elders, op **schrijnende aspecten** waartegen vandaag dringend moet worden opgetreden: :

- dit **welhaast "gewone" geweld**, of het nu gaat om intimidatie of seksueel geweld, is een **dagelijkse realiteit** in het leven van vrouwen en genderminderheden.
- de **individuele verantwoordelijkheid (van de daders)**,
- de **collectieve verantwoordelijkheid** en het vermogen tot handelen van eenieder ten aanzien van dergelijk geweld,
- de **verantwoordelijkheid van politici en de politie** om de veiligheid van mensen te waarborgen.

2. Bestaande maatregelen ter bestrijding van intimidatie in het algemeen beleid van de Stad Brussel

Hoewel er nog veel werk aan de winkel is, **heeft de Stad Brussel niet gewacht** op de recente gebeurtenissen om in actie te schieten. Er zijn **talrijke acties** ter bestrijding van geweld tegen vrouwen op gang gebracht en voor het grootste **deel reeds uitgevoerd**. Dit zijn acties waarin wordt voorzien in het meerderheidsakkoord en andere, met name in het actieplan voor de Gelijkheid van vrouwen en mannen. Hier vindt u de belangrijkste met betrekking tot straatintimidatie :

> *Sinds 2018 heeft de Stad verschillende communicatiecampagnes gevoerd om straatintimidatie aan de kaak te stellen en te bestrijden, alsook om de objectivering en hyperseksualisering van vrouwen aan de kaak te stelle.*

Gelijke Kansen

- financiële steun voor verenigingen en projecten;
- het opzetten van impactvolle campagnes: "*sale chienne"* (vuile teef) (door de Stad/MIVB) en de tentoonstelling "wat droeg je die dag?" als antwoord op de verwerping van een verkrachtingszaak in Ierland omdat het slipje van het slachtoffer te "provocerend" werd geacht (ook doorgegeven door het openbaar onderwijs);
- organisatie van gevatte antwoorden-tafels en rollenspellen (in samenwerking met de *Ligue Impro* en de vzw "Touche pas à ma pote")

Politie

Vanwege hun opdracht om de burgers ongeacht hun geslacht te beschermen en omdat intimidatie sinds 2014 is opgenomen in de seksismewet, dienen de wetshandhavers uiteraard een onmisbare rol te spelen. In de eerste plaats omdat het **hun plicht is om het goede voorbeeld te geven**, maar vooral omdat is vastgesteld dat de overgrote meerderheid van vrouwen die het slachtoffer zijn van intimidatie of gendergerelateerd geweld, nooit een klacht indient uit angst voor represailles en/of door een gebrek aan kennis van het rechtssysteem. In zeer grote lijnen wordt er hard gewerkt om een ware cultuur binnen het politiekorps te creëren en om manieren te bedenken teneinde het vertrouwen van slachtoffers van gendergerelateerd geweld te waarborgen door middel van **aangepaste en respectvolle zorg.**

- De politiezone neemt deel aan initiatieven om de **beroepskansen van vrouwen te bevorderen**, zoals jobbeurzen (bijv. Woman@Work) en communicatie via sociale media, waarbij de aandacht wordt gevestigd op vrouwen bij de politie en waarbij specifieke oproepen worden gedaan voor functies die thans nog sterk door mannen worden gedomineerd.

- De zone herontwerpt geleidelijk de ontvangst- en wachtruimten van de politiebureaus om deze gezelliger te maken en ziet daar tevens op toe voor de gebouwen die de komende jaren zullen ontstaan.

- De verschijnselen intimidatie en gendergerelateerd geweld zijn in het zonaal veiligheidsplan 2020-2025 opgenomen onder de rubriek “ervaringen van vrouwen in de openbare ruimte”. Er is een specifiek actieplan opgesteld om de kwaliteit van het werk op twee manieren te verbeteren:

    - 1-daagse opleiding *#nothere - stop harcèlement de rue* (maatschappelijke achtergrond van seksisme, juridisch kader, hoe in te grijpen). **De politieambtenaren bewustmaken van en opleiden over genderstereotypen en seksistisch gedrag** (via de vzw Garance). Uitbreiding en popularisering van deze opleiding naar aanleiding van de toename van huiselijk en gendergerelateerd geweld in het kader van COVID. Dit leidt tot kortere sessies, maar maakt het mogelijk om meer politiemensen rechtstreeks in hun eenheden te ontmoeten.

- gerichte acties op het terrein, overeenkomst met het parket inzake vervolging en het doorsturen van daders naar een opleiding door een gespecialiseerde instantie.

- Opleiding en bewustmaking van politieambtenaren inzake eerstelijnsinterventie in het kader van huiselijk geweld en bij de omgang met vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld.

- Creëren van de functie van **referent "Geweld binnen het gezin"** in de lokale politiebureaus binnen de politiezone.

- De politiezone heeft een **gespecialiseerde verhoorcel** (Emergency Victim Assistance – EVA) opgericht. Deze zal het dienstenaanbod van het Zorgcentrum na Seksueel Geweld uitbreiden tot slachtoffers van daden die meer dan 7 dagen teruggaan in de tijd en ontwikkelt daarnaast een eerstelijnsdienstenaanbod voor slachtoffers van geweld binnen het gezin en partnergeweld. Deze operationele eenheid maakt het mogelijk om een brug te slaan naar de verenigingen, zodat slachtoffers die om uiteenlopende redenen moeite hebben om een klacht in te dienen, dit op een begeleide en veilige manier kunnen doen, zonder de gebruikelijke weg te hoeven bewandelen (op afspraak, met begeleiding en zorg van speciaal opgeleide agenten).

- **9-daagse opleiding** voor speciaal geselecteerde en opgeleide zedeninspecteurs die eerste hulp verlenen aan slachtoffers van seksueel geweld (in het kader van het Zorgcentrum na Seksueel Geweld). Alle aspecten van seksueel geweld komen aan bod: het wettelijke kader, de ruimere context van het Verdrag van Istanbul, de gevolgen voor slachtoffers, mythes over verkrachting, toxicologie, kwetsbare groepen, rollenspellen, enz. In de zone staan dag en nacht twee inspecteurs paraat om in te grijpen ten behoeve van slachtoffers van verkrachting of aanranding.

- De inspecteurs die zijn opgeleid op het gebied van seksueel geweld in het kader van het Zorgcentrum na Seksueel Geweld, hebben een aanvullende opleiding genoten op het gebied van geweld binnen het gezin en het huwelijk. Na deze aanvullende opleiding worden zij *Domestic & Sexual Violence Officer* (DVO). Wij zijn de enige politiezone die het werkterrein van de inspecteurs op deze manier uitbreidt.

- Een gemeenschappelijk protocol voor alle diensten van de politiezone verwijst slachtoffers van seksueel geweld onmiddellijk door naar het Zorgcentrum na Seksueel Geweld, waar het slachtoffer een holistische aanpak aangeboden krijgt (medisch, psychologisch en gerechtelijk).

Personeelzaken :

- Elk jaar – op 8 maart en 25 november – betrekt de Stad Brussel haar personeel bij de **voorlichting over vrouwenrechten en geweld tegen vrouwen** of maakt zij haar personeel bewust via interne communicatie (nieuwsbrief, interne krant, intranet).

- In het kader van de week van de rechten van de vrouw komen de schepenen voor gelijke kansen en personeelszaken met het personeel bijeen om thematische campagnes op te zetten en bewustmakings- en voorlichtingsboodschappen door te geven.

Internationale solidariteit :

- Vertoningen, conferenties en specifieke debatten in het kader van de Veertiendaagse van de Internationale Solidariteit.

- Steun aan projecten van lokale verenigingen in het buitenland om geweld tegen vrouwen te verminderen.

Stedenbouw :

- Werkzaamheden om de **zichtbaarheid en de aanwezigheid van vrouwen in de openbare ruimte te vergroten** (straatnamen, stripmuren, street-art en stripverhalenroutes, waaronder de stripmuur van de Krokodillen, die specifiek ingaat op straatintimidatie).

- Organisatie van verkennende wandelingen in samenwerking met de vzw Garance in het kader van de Duurzame Wijkcontracten. Er is een praktische gids voor de stadsplanners opgesteld om bij stadsplanning systematisch rekening te houden met gender en intimidatie.

Openbaar onderwijs :

Onderwijs is duidelijk het beste middel om attitudes te veranderen. Het is per definitie ook een leerplaats waar beide geslachten elkaar kunnen ontmoeten en kunnen nadenken over hun gedrag en de oplossingen die er zijn en/of die zij daarvoor kunnen ontwikkelen.

- Het in 2011 opgestarte plan voor gendergelijkheid in het openbaar onderwijs is **gericht op bewustmaking van genderstereotypen**, ontwikkeling van kritisch denken, aanmoediging van niet-discriminerende onderwijspraktijken, bewustmaking van gelijkheid en bevordering van deelname aan genderneutrale activiteiten. Dit gebeurt door middel van studiedagen, conferenties (van leraars en leerlingen), anti-pestdagen, workshops, thematische filmclubs, enz.

- Leerlingen van de scholen in de Stad worden regelmatig uitgenodigd om tentoonstellingen te bezoeken of om mee te werken aan **tentoonstellingen over kwesties van ongelijkheid** tussen vrouwen en mannen, de plaats van vrouwen in de geschiedenis, geweld tegen vrouwen, intimidatie, enz. (Bijvoorbeeld: *salope ! et autre noms d'oiselles* (teef! en andere meidennamen); *L'égalité filles-garçons c'est bon pour les droits de l'enfant et pour le respect aussi !* (De gelijkheid van man en vrouw is goed voor de rechten van het kind en ook voor het respect!); *sorcières* (heksen), enz.)

- Activiteiten in het kader van EVRAS (*éducation à la vie relationnelle, affective et sexuelle*, opvoeding in relaties, emoties en seksualiteit) hebben onder meer tot doel de **gelijkheid in de liefdesrelaties** en seksuele praktijken van jongeren te bevorderen en seksistische en homofobe stereotypen te doorprikken. Een van de thema's die tijdens de EVRAS-activiteiten aan bod kwamen, was respect tussen meisjes, tussen jongens en tussen meisjes en jongens.

- Er worden ook acties uitgevoerd die de gelijkheid van mannen en vrouwen bevorderen: De opleiding "*Theoretische en praktische benadering van culturele diversiteit en de genderdimensie*" **voor toekomstige leerkrachten**; de Sportbelevingsdag om genderstereotypen in de sport te bestrijden; acties om de inschrijving van meisjes in zogenaamde "mannenopleidingen" en de inschrijving van jongens in zogenaamde "vrouwenopleidingen" aan te moedigen (*Girls day, Boys day, choisis ton métier sans préjugés ! - kies je baan zonder vooroordelen!).*

- Naast andere acties omvat het plan tevens een **postercampagne** in onze scholen, met vermelding van alle noodnummers en een waarschuwing voor potentiële daders.

- Twee ***Genially*'s**: een voor onze leraren en een voor onze leerlingen. In deze *Genially*'s worden de verschillende soorten geweld en vormen van intimidatie gedefinieerd. De *Genially* voor de leerlingen zet slachtoffers ertoe aan zich kenbaar te maken, uit de anonimiteit te treden en concreet te worden opgevangen. De leden van de onderwijsteams kunnen er tevens verschillende online opleidingen over cyberpesten vinden.

- Er wordt ook nagedacht over de **inrichting** van de speelplaatsen om de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen te verminderen en respect voor anderen te bevorderen;

Sport:

- o Ook in de sportwereld bestaat discriminatie onder sporters: gebagatelliseerde beledigingen, seksistisch geweld, psychische en fysieke mishandeling. Het is belangrijk om gelijkheid en rechtvaardigheid in de sport te ondersteunen, met name wat betreft representativiteit binnen federaties (ondervertegenwoordiging van vrouwen in sleutelfuncties), mediavertegenwoordiging en salaris (en prestatiebonus). Het gaat hierbij om deconstructie- en educatiewerk binnen sportclubs en scholen.
- o #balancetonsport binnen de actie "Sport Experience Day"

Tewerkstelling :

- "nieuwe start"-workshops van de *Mission Locale* en het Jobhuis;

- en steun van de centrale in het kader van workshops over zelfvertrouwen.

BRAVVO :

- Mobiliseert de vredeshandhavers en de agenten van het Bruciteam bij hun actie op het terrein om het **probleem van straatintimidatie te bestrijden** (eventueel door zich te richten op prioritaire locaties en gebieden).

- Organisatie van **bewustmakingsworkshops en rollenspellen** over intimidatie, de huidige wetgeving en interventiemogelijkheden voor

vredeshandhavers en het Bruciteam in samenwerking met “Touche pas à ma pote”.

- Straathoekwerkers en animatoren/-trices van jeugdcentra opleiden op het gebied van intimidatie in de openbare ruimte.

- De lokale, sociale en juridische bemiddelaars van de vzw Bravvo opleiden op het gebied van geweld tegen vrouwen.

OCMW :

- **Opleiding** van maatschappelijk werkers en sociaal assistenten inzake geweld tegen vrouwen, met inbegrip van interne procedures, wettelijke bepalingen, beroepsgeheim, enz.

- **Bewustmakings- en communicatiemateriaal** ontwikkelen over huiselijk geweld voor het personeel en de begunstigden van diensten voor maatschappelijk welzijn.

- Het maken van **bewustmakingsvideo’s voor mensen die de nationale talen niet spreken**, met vermelding van de medewerker (OCMW) bij wie hulp kan worden gezocht, en het promoten van een gratis telefoonnummer dat deze vragen in 35 talen kan beantwoorden en slachtoffers kan doorverwijzen naar gespecialiseerde verenigingen.

- Voorzien in **noodopvang** voor vrouwen die het slachtoffer zijn van huiselijk geweld, in samenwerking met de afdeling van het *Centre de Prévention des Violences conjugales et familiales* (CPVCF) (centrum voor de preventie van huiselijk geweld).

- Ook de Grondregie past een dergelijk systeem toe.

BAPA :

- Opleiding van de maatschappelijk werkers van BAPA BXL op het gebied van geweld tegen vrouwen (vergaderingen met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, informatie over het wettelijk kader voor de gelijkheid van vrouwen en mannen).

- **Opleiding** “Intersectie migratie en gender - geweld in een migratiecontext door de vzw “la Voix des femmes”.

- Een multidisciplinaire opleiding georganiseerd door GAMS voor professionals om de zorg voor migrantenvrouwen die te maken hebben met gendergeweld in België, te verbeteren.

- Organisatie van activiteiten en exclusieve ruimten om informatie te verstrekken en in te spelen op de specifieke moeilijkheden waarmee nieuwkomersvrouwen te maken kunnen krijgen (bijvoorbeeld: geluidsparcours *Pas à pas: elles filent* door de straten van Brussel).

3. Intimidatie en gendergerelateerd geweld bij feesten en in het nachtleven:

In de huidige context en met het oog op de toevloed van de meest smerige getuigenissen over het nachtleven wil de Stad oplossingen ontwikkelen om dit specifieke probleem aan te pakken.

> *Intimidatie is over het algemeen een complex verschijnsel, dat soms zo diepgeworteld is dat het niet als zodanig wordt aangevoeld (sic!).*

Dit nieuwe aspect is een nieuwe as, maar het zal ons er niet van weerhouden **ons fundamentele werk voort te zetten om blijvende mentaliteitsveranderingen tot stand te brengen**: het bestrijden van attitudes, gedrag, woorden en gebaren die vrouwen en genderminderheden kleineren, hen denigreren en/of trachten te onderwerpen in een positie van minderwaardigheid.

Het gaat er hier dus om een specifiek actieplan voor het nachtleven uit te werken, maar dan wel één dat deel uitmaakt van een omvattende en **"24/7"**-actie tegen seksisme en een van de meest voorkomende en schadelijkste uitingen daarvan: straatintimidatie.

Het is, net als de reeds uitgevoerde en hierboven toegelichte acties, gebaseerd op de drie assen van de bevorderlijke kringloop van de veiligheidsketen:

1. **preventie :**
    a. algemene bewustmaking van het publiek en de beroepsbeoefenaars;
    b. informatie over bestaande regelingen voor iedereen;
    c. opleiding van de hoofdrolspelers, zodat zij doeltreffende bondgenoten en steunpunten worden

2. **actie :**
    a. uitvoering van concrete maatregelen;
    b. interventie op het terrein;
    c. repressie en invoering van sancties

3. **follow-up :**
    a. regelmatige controle van de acties, zowel wat de kwaliteit als wat de cijfers betreft;
    b. evaluatie van de preventie- en actiemaatregelen;
    c. actualisering en verbetering van de acties op elk van deze drie gebieden.

Om deze nieuwe doelstelling te bereiken, namelijk om de feestscene veiliger te maken en echt doeltreffende acties te ontwikkelen, mobiliseert de Stad alle betrokken actoren en zet ze een **regelmatige dialoog** op. Deze willen we permanent maken tussen de administraties, de verenigingen van feministen, de politie en natuurlijk de horeca en het nachtleven.

> *Het motto van dit plan tegen intimidatie in de uitgaanssector is te **zorgen voor een veiliger nachtleven** door de invoering van een **charter van het nachtleven**.*

Wij stellen met voldoening vast dat de bereidheid van de sector om op dit punt actie te ondernemen, onbetwistbaar en unaniem is, ook al worden de exploitanten vreselijk getroffen door de COVID-crisis. De Stad wenst dit elan zoveel mogelijk te ondersteunen, zowel **logistiek als financieel**.

Sommige Brusselse feestgelegenheden (C12 en Fuse) zijn al begonnen met een samenwerking met verenigingen (*Modus Vivendi/Quality Night*; *Laisse Les Filles Tranquilles*; *Safe Attitude Contre le Harcèlement et les Agressions* (SACHA) plan; *Berlin Club Commission*; *ForTheMusic*; *Free Sexism Night*; VAD/Vereniging voor Alcohol en Drugsproblematiek; *Safe 'n Sound*) om hun zalen geschikter en veiliger te maken, om hun personeel op te leiden en om ter plaatse over gespecialiseerde teams te beschikken.

Andere steden pakken de problematiek ook aan, zoals **Londen** met zijn bewustmakingsplan (cursussen seksuele voorlichting, ontwikkeling van veiligere wandel- en fietsroutes; betere verlichting in de openbare ruimte; betere ondersteuning van verenigingen die strijden tegen seksueel geweld; ontwikkeling van de campagne *Men must change*).

Hoewel in Brussel alles nog moet worden opgebouwd, beginnen we niet met een volledig blanco vel papier. De hier overwogen maatregelen zijn voor ons slechts

een uitgangspunt voor een "work in progress" waarvoor wij geen eindtermijn willen vaststellen, omdat nachtelijke intimidatie kan worden beschouwd als een versterking van wat ook overdag gebeurt en wat eens te meer in grote lijnen moet worden aangepakt.

4. Specifieke maatregelen voor het nachtleven:

1. **preventie :**
    - Ontwikkeling van specifieke monitoring/verzameling van gegevens (via discussiegroepen en/of niet-gemengde ruimtes voor bepaalde groepen waar het moeilijker kan zijn zich uit te spreken, bijv. LGBTQI+).

    - Een grondige bewustmakingscampagne ontwikkelen op basis van de "5 D's": dit is een **toolbox** voor het grote publiek en getuigen van intimidatie om hen in staat te stellen te **reageren in het geval van intimidatie** (overdag of 's nachts). Wij willen deze campagne ontwikkelen in de geest van een "BOB"-campagne door te steunen op een netwerk van trainer-ambassadeurs – herkenbaar aan hun armband – die voor permanente opleiding kunnen zorgen en de actie zelfreplicerend kunnen maken. De campagne zal eerst worden uitgerold in de horeca, bij het eerstelijns gemeentepersoneel (politie/Bravvo/BAPA/vzw's/buurthuizen/leerkrachten), bij jongeren (scholen, jeugd- en buurthuizen) en het universitaire publiek, en vervolgens in een tweede fase worden ontwikkeld en doorgegeven binnen de feestscene.

    - **Visuele bewustmakingscampagne** op basis van bestaande associatieve campagnes in samenwerking met de federaties van de horeca / het nachtleven

        - posters op feestelijke plaatsen op het grondgebied van de Stad, er zijn 23 erkende dancings/disco's. Er zijn meer dan 200 posters gepland.

        - doorgeven aan reclame-exploitanten, Decaux-reclameborden, enz

Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de inclusiviteit (iedereen wordt aangesproken) en universaliteit van de boodschap (deze kwestie gaat ons allemaal aan).

2. Actie :

- In samenwerking met de geraadpleegde verenigingen: ontwikkelen van empowerment-maatregelen voor potentiële slachtoffers: workshops zelfverdediging, niet-gemengde avonden, enz.

- Inzet van 30% meer plaatsen in het Zorgcentrum na Seksueel Geweld.

- Aanwerving van 1 vte "SPOC-coördinator" voor intimidatie en nachtelijke intimidatie.

- Uitbreiding van het Charter van het nachtleven naar andere feestwijken in het centrum.

De actoren van het nachtleven, of het nu gaat om dienstverleners, klanten, exploitanten, promotoren of deelnemers, betrekken bij het streven naar een gemeenschappelijke basis, met als belangrijkste waarde de eerbiediging van de toestemming.

*Het **Charter van het Nachtleven** verbindt de aangesloten gelegenheden ertoe:*

- risicogedrag te voorkomen, in het bijzonder door overmatig alcoholgebruik en verkeersveiligheidsrisico's, alcoholgebruik onder minderjarigen en drugsgebruik tegen te gaan en seksueel overdraagbare infecties te voorkomen;

- overlast te voorkomen;

- alle vormen van discriminatie, de ongelijkheid die LGBTQI+-personen ondervinden en ongewenst seksueel gedrag en seksisme te bestrijden. Daartoe verbinden de leidinggevenden zich ertoe om alles in het werk te stellen om hun personeel bewust te maken van de cruciale rol van de getuige bij de preventie van seksueel geweld; om deel te nemen aan opleidingsinitiatieven voor het personeel op het gebied van de preventie van seksueel

geweld om beschuldigingen en *victim blaming* te voorkomen; om met instemming van het slachtoffer de politie te bellen. Indien het slachtoffer geen klacht wenst in te dienen, zal de leidinggevende elkeen die zich inlaat met niet-consensuele handelingen, uit de gelegenheid verwijderen en het slachtoffer voor behandeling doorverwijzen naar de centra of organiseert in overleg met het slachtoffer haar of zijn vertrek op een veilige manier; publiciteitsmateriaal van bewustmakings- en informatiecampagnes over seksueel geweld ophangen en ter beschikking stellen; van de gelegenheid een toevluchtsoord maken voor mensen die het slachtoffer zijn van gewelddadig gedrag; in het geval van seksisme zal de leidinggevende de slachtoffers informeren over de mogelijkheid om zich te melden bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

- Opstelling en toepassing van een **verplicht protocol** voor het verkrijgen van vergunningen voor feestlocaties (clubs, bars en festivals), opgesteld in overleg met de sector en de verenigingen.

- **Opleiding van met name nachtwakers**: specifiek over het probleem van intimidatie en hoe daarop moet worden gereageerd, maar ook, en vooral, over de opsporing en het beheer en/of de behandeling van personen onder invloed (dit is helemaal niet opgenomen in de basisopleidingsmodule voor bewakers).

- Aanwijzing en opleiding van een of meer referentiepersonen voor *intimidatie* die ter plaatse aanwezig moeten zijn (bijv.: *Awareness Team* bij de Fuse of herkenbare vertrouwenspersoon) + eventueel een "codewoord" dat, eenmaal het tot deze referent is gericht, de activering van een verdedigings-/beschermings-/zorgmechanisme voor het slachtoffer mogelijk maakt.

- Inrichting van een **safer zone** (of relax room) in nachtclubs en een **begeleidingsprotocol** om mensen "naar huis" te begeleiden wanneer zij in een "onbeheersbare" staat van dronkenschap en/of overdosis en/of vergiftiging verkeren.

- Verbeterde verlichting in feestzalen.

- Verplichte camera's op het terrein en/of in de omgeving.

- Politieschool, verplichte **eendaagse opleiding over de omgang met slachtoffers van seksuele intimidatie en geweld**. Dit komt neer op 290 nieuwe agenten per jaar in Brussel.

- Verbetering van de **mobiliteit**, met name via de taxi's die overal in de Stad Brussel aanwezig zijn. *Taxis Bleus* is de op één na grootste reserveringscentrale met een netwerk van meer dan 400 professionele chauffeurs die door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn opgeleid en een vergunning hebben.

- Dit thema opnemen, met de bedoeling om mensen bewust te maken van dit probleem en de juiste veiligheidsreflexen aan de dag te leggen. Dankzij het door *Taxis Bleus* opgezette samenwerkingssysteem kan elke taxichauffeur namelijk op elk moment via zijn chauffeurs-app elk potentieel probleem/incident en derhalve elke situatie van intimidatie melden aan het callcenter. In dat geval kan het callcenter zo nodig contact opnemen met de politie.

- Invoering van een speciale "safe taxi"-code voor mensen die zijn aangevallen. Deze code kan rechtstreeks worden doorgegeven aan de taxichauffeur, aan de telefoniste van de callcenter, maar kan ook worden gekozen uit de verschillende opties van de bestelapp *Taxis Bleus*. In het geval van een taxi-bestelling zou het mogelijk zijn om met voorrang een taxichauffeur te sturen die op de hoogte is van het probleem en die mogelijk de juiste reflexen bij de persoon heeft.

- Het doorgeven van onze campagnes aan de MIVB en de Noctis- / TEC- en De Lijn-chauffeurs die ons grondgebied doorkruisen.

- Lancering van een overheidsopdracht om een vzw te vinden voor de opleiding van personeel voor feestlocaties.

- Integratie, in het aanvraagformulier voor machtiging voor de organisatie van een evenement in de openbare ruimte van de Stad Brussel, van de noodzaak om de maatregelen uit te voeren van het

plan tegen intimidatie en seksueel geweld ontwikkeld door de Stad met betrekking tot dit type organisatie.

3. **Sancties :**

De maatregelen worden hier als bindend beschouwd, en daarom zal de follow-up van deze maatregelen, indien nodig, repressie inhouden wanneer zij niet worden nageleefd. .

> *De Stad Brussel **veroordeelt de daders**, en elke daad van medeplichtigheid wordt eveneens als onduldbaar beschouwd. De Stad verbindt zich ertoe **gerechtelijke procedures aan te moedigen** en zo nodig een **beroep te doen op het parket**. Ook wordt ervoor gepleit om de verjaringstermijn voor seksuele misdrijven te verlengen of deze onverjaarbaar te maken.*

- Indien het intimidatieprotocol (zie hierboven) niet wordt uitgevoerd en/of niet wordt nageleefd (bijv. er wordt vastgesteld dat de referentiepersoon niet ter plaatse aanwezig is), zal geen vergunning of gemeentelijke toelating worden afgegeven voor de betrokken gelegenheid.

- Er zal ook een aanzienlijke **boete** worden opgelegd.

- Politie: Oprichting van een **prioritaire actiepatrouille** (nabijheidsdienst), specifiek voor het centrum en de openbare weg.

- Versterking en uitbreiding van het in maart 2021 gelanceerde systeem: **wekelijkse actie in burgerkleding** (met name in en rond het openbaar vervoer) om feiten op heterdaad te kunnen registreren.
- Bewustmaking van het parket van de Procureur de Konings van Brussel, die zich ertoe zou verbinden een passend antwoord op deze bevindingen te geven.

Perscontacten :

- Carole Poncin, Persattaché van Philippe Close, Burgemeester van de Stad Brussel – 0488043824 – carole.poncin@brucity.be

- Géraldine Rademaker, Persattaché van Lydia Mutyebele Ngoi, Schepen van Gelijke Kansen – 0490 42 76 73 – geraldine.radermaker@brucity.be

- Mailys Charlier, Persattaché van Delphine Houba, Schepen van Cultuur en Grote Evenementen– 0490 14 07 90 - Mailys.CharlierZenari@brucity.be

- Adelaïde de Patoul, Persattaché van Fabian Maingain, Schepen van Economische Zaken, Werkgelegenheid, Smart City en Administratieve Vereenvoudiging - 0490 14 12 59 - adelaide.depatoul@brucity.be